

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. An si quis in articulo mortis recipiat à Parocho Viaticum, & postea lapsus est in peccatum, si iterum illud peteret, deberet Parochus ministrare? Ex explanatur, quando in eadem infirmate possit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL LXXVI.

An qui in articulo mortis sumpsit Viaticum, teneatur iterum illud sumere, si peccauit mortaliter? Ex p. 5. tract. 3. Ref. 43.

Sup. hoc in Ref. praeterita §. vi. & in Ref. seq.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Sotus in 4. dist. 12. quae. 1. artic. 11. Tabiena ver. communio, num. 16. Armilla eodem ver. num. 11. Sed ego negatiue respondeo cum Hurtado de sacram. Euchar. disp. 10. diff. 2. Kellifonio tom. 2. in 3. part. quae. 80. art. 11. par. 2. Ioanne de Lugo de sacram. Euchar. disp. 16. sect. 3. num. 46. & Ochagauia de Sacram. tract. 2. de Euchar. quae. 14. n. 8. quia est maxima differentia inter sacramentum Eucharistiae, & sacramentum Penitentiae. Nam si quis in articulo mortis semel suscepit absolutionem sacramentalem, vt satisfaciatur praecipio illius temporis, & postea peccet mortaliter in eodem articulo, teneatur iterum recipere absolutionem sacramentalem, quia talis absolutio est medium necessarium ad salutem pro omni tempore, quo quis lapsus sit in peccatum mortale. At vero si quis in articulo mortis receperit Eucharistiam, non teneatur eam iterum in eodem articulo recipere, licet postea incidat in graue peccatum, quia Eucharistia non est necesse arii necessitate medij ad salutem, sed solum necessitate praecipii, quod praecipium imponitur in articulo mortis, vt Eucharistia sumatur tanquam Viaticum, & in memoriam passionis Christi, quod cum iam semel praestitum sit praecipium, iam deinceps non obligat pro illo articulo, sed pro alio.

obliget praecipium: Vnde putarem sententiam Soti non solum tutiorem, sed probabiliorum, quando infirmus peccaret mortaliter publice; nec facile poterit Cardinalis doctissimus probare id nullo modo esse contra praxim Ecclesiae. Huc vsque Pontius.

2. Sed scilicet ego teneam, infirmum post sumptum Viaticum, si peccat mortaliter, non obligati ad iterum illud sumendum, quia iam satisfecit praecipio diuino de sumendo Viatico tempore mortis, & de peccato commisso post sumptum Viaticum potest confiteri, quod me citato tenet, & probat Pater Franciscus Lugo de Sacrament. lib. 5. cap. 9. quae. 5. num. 36. tamen ea quae supra dicit Pontius mihi non placent. Primum, quia non est verum, quod sumpto semel Viatico non possit dari, vt patet ex communi praxi Ecclesiae, & docent contra Valquez, & paucos alios communiter Doctores, quos me etiam citato adducit, & sequitur Leander de Sacram. tom. 2. tract. 7. diff. 5. quae. 39. sed nescio vnde potest oriri scandalum quod timet Pontius, si infirmus de nouo petat Viaticum, quia potest hoc facere ex deuotione, vt communiter efficitur, etiam si infirmus non fuerit lapsus in aliquod peccatum. Deinde neque est verum quod non sit dandum Viaticum, vt vult Pontius, nisi infirmitas valde diu protrahatur: nam post sex, imò vt ego teneo; post tres dies iterum Viaticum infirmo potrigendum esse existimo. Et aliqui plus addunt singulis quibusque diebus, vt ex Layman, & Hurtado probat, & tenet Leander vbi supra quae. 40. cui adde Dicastillum de Sacram. tom. 1. tractat. 4. disp. 9. dub. 16. num. 334. & idem num. 342. firmat, & totum pro sumendo Viatico posse ferere pro exemplo, & non comprehenso in lege ieiunij, & adeo ad illud non teneri. Vide alios quos alibi citauit. Vnde ex his apparet quam parum modeste protulit aliqua verba Pater Hurtado de Chocolata, & Tabaco, tract. 2. cap. 10. §. 3. num. 175. vbi sic ait: [Lo segundo limite, quando el enfermo pecó mortalmente despues de auer recibido el Viatico, puede, aunque no estè ayuno, tornar à comulgar; porque con el pecado mortal se quitò la vnion que tenia con Christo, que es proprio effeçto deste Sacramento, la qual vnion mediante la caridad, y la Eucharistia, quieren Christo, y la Iglesia que la tangen los fieles quando salen desta vida, y por esto los Concilios, y Sagrados Canones la llaman, Viaticum necessarium. Y assi parece que tiene aqui lugar la epiicheia, de que no se guarde al ayuno natural, para comulgar; pero por sola deuocion, y mayor aumento de gratia, y adquirit mayores auxilios, lo tengo por falso; porque se abre gran puerta con no pequeña irreuerencia de este Sacramento. Propter cuius honorem placuit Spiritui sancto quod prius in nos Christianos Corpus Dominicum intraret, quam reliquis cibi, nam ideo per vniuersum Orbem mos iste seruatur. Come dixit S. Agustin. cap. 2. Y verdaderamente esta es la costumbre de la Iglesia, que à ningun enfermo, in vna infirmitad, se le da mas de vna vez el Viatico y à esto deuen estar muy atentos los Parochos, y Obispos, porque si se abre la puerta à las opiniones referidas, que dan tienda en esta materia, se seguiran no pequeños inconuenientes. Ita ille, & miror quomodo ausus sit vocare opinionem falsam, quam communiter docent Doctores praeter ipsum, & paucos alios, & quam docet aperte Rituale Romanum iussu Pauli V. editum, & quod voluit ab omnibus Episcopis obseruari: sic itaque habet Pontifex: Quod si aeger, sumpto Viatico, dies aliquot vixerit, vel periculum mortis euaserit, & communicare voluerit, eius pio desiderio Parochus non detur Cum igitur Pontifex decernat, si post Viaticum velit infirmus

Sup. hoc inf. in Ref. 83. & aliis eius not. & hic inf. in iplo met. §. ante mediu. verif. Peto por sola.

Sup. hoc inf. in Ref. 83. & 87. & in Ref. 78. §. vlt. ad mediu. verif. Hec sententia, & in co. 1. r. 7. Ref. 37. §. vlt. & lege doctrinam Resolutioni not. praeterita.

Sup. hoc in Resolutionibus not. primus huius §.

RESOL LXXVII.

An si quis in articulo mortis recipiat a suo Parocho Viaticum, & postea lapsus est in peccatum, si iterum illud peteret, deberet Parochus ministrare?

Et explanatur, quando in eadem infirmitate possit infirmus non ieiuno, qui recepit Viaticum, iterum aique iterum sacram Viaticum ministrari. Ex part. 11. tract. 6. & Misc. 6. Ref. 17.

Sup. hoc supra §. vi. Ref. 75. & in Ref. 76.

§. 1. Ad hoc dubium responderet Ioannes Pontius in Cur. Theol. disp. 44. quae. 16. concl. 4. num. 98. sic enim ait: Queres, an qui postquam in morbo, vt satisfaciatur huic praecipio, communiuit, peccauit mortaliter, teneatur iterum communicare? Sotus existimat, quod sic, quam doctrinam existimat Cardinalis de Lugo esse contra praxim Ecclesiae quia, inquit, nullus Parochus daret hodie Viaticum non ieiuno, cui heri dederat illud non ieiuno, licet diceret se peccasse postea mortaliter. Credo tamen eum non consuluisse omnes Parochos, sed solum id conuicisse ex principis, quibus videbatur sibi colligere, quod praecipium id non exigeret; quae principia propterea potius proponenda essent, quam illud aliis incertum, quod nemo id faceret. Et certe ex illa praxi non solum colligeretur, quod non obligaret ad id praecipium, sed etiam, quod non posset iterum communicare; quod tamen vix potest bene probari. Ego existimo praxim illam in hoc fundari potissimum, quod si iterum daretur Viaticum, deniretur in cognitionem, quod infirmus post primum Viaticum peccasset mortaliter; quia omnes concedunt non debere dari iterum, praesertim si infirmitas post primum Viaticum valde diu non protraheretur, nisi quis peccaret postea mortaliter, non est autem verisimile, quod cum tali famae dispendio

iterum communicare, non esse illi communionem denegandam; non est cur hæc Pontificis facultas limitanda sit ad solam communionem ante cibum: tum quia ad hanc necessaria non erat noua Pontificis declaratio, & facultas, cum etiam Concilia hanc facultatem infirmo concedant de communicando sæpius in eadem infirmitate, vt aperte illam concedit Concilium Mediolanense V. sub titulo, *Que ad Sanctissime Eucharistie Sacramentum pertinent, Canone penultimo*: ergo aliquid amplius concedit hic Pontifex infirmo, quod non concedunt Concilia: hæc autem est facultas, in eadem infirmitate communicandi etiam per modum Viatici: tum quia illa verba. *Et si dies aliquot vixerit*, consulto sunt posita, vt nimirum non statim semel sumpto Viatico, concedenda sit illi iterum communicatio per modum Viatici iuxta communem sententiam Doctorum, quia saltem requirunt vnam hebdomadam inter vnam & alteram communionem per modum Viatici: tum quia, cum Pontifex duas apponat condiciones, vt æger licite possit iterum in eadem infirmitate communicare, si aliquot dies vixerit, vel mortis periculum euaserit; cumque posterior intelligenda sit de pura communionem, cum per modum Viatici non liceat, nisi in mortis periculo illud accipere, prior conditio intelligenda erit de communionem etiam per modum Viatici; nam per particulam disiunctiuam, vel, Pontifex satis declarat, aliud intendere in vno, atque in alio membro. Et hæc omnia docet Amicus in *Curs. Theol. tom. 7. disp. 47. sect. 2. num. 11. Palqualig. in Theol. tom. 2. contr. 111. sect. 4. num. 21. cum seqq.* Videat modo P. Hurtadus, si hanc sententiam nota falsitatis inurere debeat: ergo falsam opinionem Paulus V. in Rituali docuit. Apage hoc dicere, excessit igitur doctissimus Vir in supra citatis verbis, & censura; sicuti etiam non benefestatur esse praxim Ecclesiæ semel tantum præbere Viaticum infirmis non ieiunis, nam consuetudo Ecclesiæ est in contrarium, vt omnibus patet.

RESOL. LXXVIII.

An reus ad mortem damnatus, si pridie Eucharistiam sumpsit, possit in illo die supplicij denuo illam sumere, si cibum ex inaduertentia sumpsit?
Et quid, si forsan cibum aduertens sumpsit, si postea penitens facti vellet communicare?
Et docetur sanum damnatum ad mortem, si iudex nolit expectare, posse, imò debere Eucharistiam non ieiunum accipere eodem die supplicij, si ieiunus non possit?
Sed aduertitur eodem die plebendum capite teneri ieiunare donec sumpserit Eucharistiam, modo ieiunare possit absque notabili in commodo, sicut etiam agrotus, si commode potest, tenetur accedere ieiunus ad Eucharistiam sumendam.
Et afferitur duobus, aut tribus, diebus imò & pluribus sequentibus, si adhuc perseverat mortis articulus, vel periculum, posse infirmum non ieiunum communicare. Ex part. 3. tit. 6. Misc. 1. Ref. 41. alis 42.

Sup. hoc in duabus Ref. seqq. & supra in Ref. 74. §. penult. prope finem, verbi siue violentæ, sed lege eam per totam, & alias eius primæ not.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Quintanadueñas in *Theolog. moral. tom. 1. tr. 4. singul. 14. num. 5.* vbi sit ait: [Difficultas est, an si mortis damnatus pridie ante supplicium ex deuotione, non pro Viatico, Eucharistiam sumpsit, (nam hoc reseruauit ad ipsum supplicij diem, vel ut communicare in ipso: at cibum iam vel ex obliuione, aut inaduertentia, vel ex aliquali corporis infirmitate sumpsit; vtrum possit tunc non ieiunus communicare? Respondeo, posse: quia tunc certè est in mortis periculo, imò & in

articulo, iuxta Rodriguez *quest. 62. tom. 1. artic. 7.* præsertim cum ille iam cibum sumpserit, & differendum non sit supplicium, ac proinde non valet ieiunus communicare. Huic sententiæ maxime fauere Nauarrius *lib. 5. tit. de penitent. consil. 40.* Suarez *sup. Layman lib. 5. tract. 4. c. 6. num. 20.* Reginaldus *tom. 1. lib. 29. cap. 6.* Coninch *quest. 80. art. 3. num. 50.* Zambranus *sup. num. 3.* Henriquez *lib. 8. cap. 50. num. 2.* Bonacina *de Euchar. dist. 4. part. 2. n. 21.* Bartholomæus ab Angelo *dial. 4. §. 1.* Villalobos *tom. 1. tract. 7. disp. cult. 39. tit. 11.* Syluius in 3. part. *quest. 80. art. 8. & alij* docentes, sanum damnatum morte, si iudex nolit expectare, posse, imò debere Eucharistiam non ieiunum accipere eodem supplicij die, si ieiunus non possit. Et ita fecisse cū quodam reo plebendo Quærerum Archiepiscopum Granatensem, & tunc Zambranus, & Henriquez *vbi supra.*

2. Præterea adderem, quod si non ieiunus propter aliquam causam accipit per Viatico, die ante mortem, Eucharistiam; & in ipso supplicij die non solum ex necessitate, sed etiam ex ignorantia, vel inaduertentia cibum sumpsit, si vellet iterum Eucharistiam suscipere post cibi sumpcionem, possit; imò etiam forsan possit, si aduertens sumpserit, sed postea penitens facti vellet communicare: quia utitur iure suo, & adhuc est in mortis periculo, & incapax recipiendi Eucharistiam non ieiunus. Hæc sententia videtur esse, quam Doctores nam, & alij, dicentes duobus, aut tribus diebus, imò & pluribus sequentibus, si adhuc perseverat mortis periculum, esse posse infirmum non ieiunum communicare. Que sententiam magis virget in hoc reo, quem certò scilicet alio die amplius non communicaturum, sed adhuc cum Coninch, & Bonacina *supra*, cum, qui aduertit, se eo die plebendum capite, teneri ieiunare, donec sumpserit Eucharistiam, modo ieiunare possit absque notabili in commodo, sicut etiam agrotus, si commode potest, tenetur accedere ieiunus ad Eucharistiam sumendam.] Et hæc omnia docet Quintanadueñas *loc. citato*, cui adde Hurtadum *de Sac. Euchar. disp. 5. diff. 16.* Eligium Bassaui *in Flor. Theol. mor. verb. Communio sacra, num. 25. & Escobar Theol. mor. tr. 3. exam. 6. cap. 5. n. 62.*

RESOL. LXXIX.

An ille, cui Princeps iubet mortem inferri eodem die absque dilatione, sit communicandus etiam non ieiunus?
Et notatur non esse necessarium tempus viginti horarum inter sumpcionem Eucharistie, & incipentiam mortem intercurre.
Imò docetur posse Sacramentum Eucharistie ministrari damnatis ad patibulum ante vnam horam mortis.
Et an quauis pridie ad mortem esset sumpta Eucharistia a damnato, si tamen deuotionis causa ipse ante mortem vellet iterum se communicare, esset magis praxim illi Eucharistiam dare, quam Communionem suspendere. Ex part. 3. tit. 6. & Misc. 2. 4. Ref. 39.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondeo cū Villalob. *in sum. tom. 1. tract. 7. diff. 39. num. 11.* Zambranus *lib. 8. cap. 5. n. 1.* Suarez *in 3. part. tom. 3. §. 80. disp. 68. tit. 10.* Layman *in Theol. moral. lib. 6. tract. 4. cap. 6. num. 20.* Syluius *in 3. p. 9. 80. art. 8.* Reginaldo *in præced. tom. 2. lib. 29. cap. 6. §. 1. sect. 2. n. 20.* & Coninch *de Sac. 9. 90. art. 7. num. 50.* vbi sic asserit. Quado quis est in præfenti periculo mortis, siue id fiat ratione morbi, siue quod supplicio afficiendus sit, tunc ceterum potest